

## KÖNYVTÁRAK AZ ONLINE TANULÁS SZOLGÁLATÁBAN

A Könyvtári Intézet K2 online összefoglaló címet kapó továbbképzési sorozatának első szakmai napja 2020. december 10-én került megrendezésre - a helyzetre való tekintettel kényszerűségből, de témájához remekül illőn - az online térben. A webkamerák előtt összegyűlteket a Könyvtári Intézet igazgatója, Fehér Miklós köszöntötte.

Őt követte az első előadó, Dr. Racsko Réka, aki "Szárny vagy teher?" című prezentációjában az online tanulás lehetőségeiről, kihívásairól beszélt, miközben betekintést nyújtott abba is, hogy a technológia fejlődése hogyan befolyásolta az oktatást, illetve annak átalakulását. Előadásában kitért arra, hogy a technológiai változások nem csak magukat az eszközöket jelentik, de egyben a hozzájuk tartozó módszertan kidolgozását is szükségessé teszik. Ahogy az oktatás áttevődött az online térbe, úgy jelentek meg az új elvárások a pedagógusokkal és tanulói kompetenciákkal kapcsolatban. Nem példa nélküli az oktatás és a technológia integrálódása, hasonló helyzet állt elő, amikor az 1900-as évek elején megjelentek a különféle kivetítők és írásvetítők, de a tartalom, amit ezek segítségével meg lehetett volna jeleníteni, csak a század közepén vált elérhetővé, és csak a '70-es évekre alakult ki a módszertan, hogy hogyan kell hatékonyan oktatni ezek segítségével. Jelenleg is ezt a folyamatot figyelhetjük meg: a hardver adott, a szoftver rendelkezésre áll, de a módszertan még alakul, avagy tudjuk, hogy mivel és mit, csak azt nem, hogy hogyan. Nehezíti a helyzetet, hogy az egyébként is jelen lévő folyamatot a járvány megjelenése felülírta, felgyorsította.

A könyvtárak támogató szerepét ő a tartalomszolgáltatásban (szakirodalom, digitális másolat, EOD szolgáltatás), a tartalomfejlesztésben és kiemelten a már elérhető tartalmak rendszerezésében (metaadatolt tudásbázisok építése, kurzuskatalógusok szerkesztése) látja.

Második előadóként Sikaláné Sánta Ildikó beszélt a szegedi Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtárban szerzett, a távoktatáshoz kapcsolódó tapasztalatairól. Szerinte a távoktatás egyik legnagyobb nehézsége a tanuló és tanár közti távolság, és a legfontosabb feladat ezt bármilyen eszközzel legyőzni.

A könyvtáraknak ebben segítő szerepe van, például e-learning tananyagok készítésével és közreadásával tudnak megfelelő támogatói lenni az atipikus tanulási formáknak. A Somogyi könyvtárban egy 2007-es TÁMOP pályázat elnyerését követően alakították ki saját távoktatási felületüket, aminek kiválasztásakor olyan szempontokat vettek figyelembe, mint például az egyszerűen kezelhető és felhasználói típusonként (diák, oktató, adminisztrátor) elkülönülő felület, a különféle ellenőrzési formák támogatása (tesztek, beadandó feladatok, vizsgáztatás), a statisztikai adatok kezelése, valamint a dinamikus és statikus lehetőségek biztosítása. Ezek alapján választásuk az ILIAS keretrendszerre esett, aminek kezelését az előadásokat követő workshopok egyikén be is mutatták. Az első feltöltött tananyag (Információszerzés a könyvtári környezetben) kudarcát abban látta, hogy a célcsoportot nem sikerült jól behatárolni. Hiába volt jól összeállított a tananyag, a legtöbben *magát a felületet sem tudták használni*, egyszerűsége ellenére sem. A használók digitális kompetenciáinak is fejlődnie kellett még, és kell a mai napig is.

Az előadásokra vonatkozó kérdésekből összeállított, online és mobil applikációként is használható Kahoot! kvíz levezetését követően a több, mint 100 résztvevő három csoportra osztva vehetett részt a meghirdetett workshopokon, tovább mélyítve tudásukat a témában.

Összességében kellemes hangulatban és – a hasonló rendezvényekkel mindig velejáró – technikai hibáktól mentesen zajlott a szakmai nap, amin az előadások és a workshopok segítségével megismerhettük a távoktatás mai helyzetét és a módokat, amikkel a könyvtár segíteni, támogatni tudja a tanárokat és a diákokat abban, hogy a távolság ne menjen a hatékony oktatás rovására.

Deák Klaudia